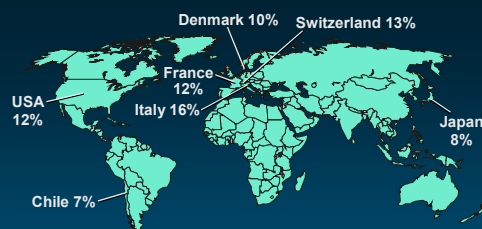

OBRAVNAVA IN VODENJE MIGRENSKIM BOLNIKOV

Mihaela Strgar Hladnik
dr. med. spec. spl. med.

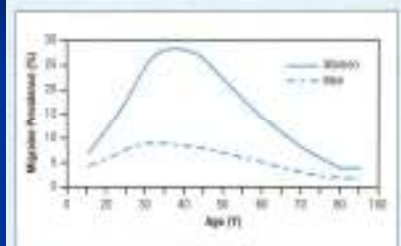
Migrena je pogosta bolezen

- 1-Year Prevalence Rates
- Population-Based Studies
- IHS Criteria (or Modified)

1. Lavados PM et al. Cephalalgia. 1997;17:770-777.
2. Rasmussen BK et al. Curr Opin Neurol. 1994;7:264-271.
3. Rasmussen BK. Biomed Pharmacother. 1995;49:452-455.
4. Lipton RB et al. Headache. 1994;34:319-328.
5. Sakai F et al. Cephalalgia. 1997;17:15-22.

Figure 2
MIGRAINE PREVALENCE BY AGE

Accessed with permission from Lippincott Williams & Wilkins
© 2011 WJL

1. 32 letni smetar z 1 mesec trajajočim ponavljajočim hudim frontalnim glavobolom.
2. 62 letna dolgoletna migrenska bolnica z enostranskim hudim glavobolom na pripravi za operacijo prolapsa uterusa.
3. 55 letna bolnica s 3 dni trajajočim zatilnim glavobolom in po levi strani glave, pekočimi bolečinami, utrjena, s slabostjo.
4. 40 letna profesorica z nenadnimi motnjami vida in hudim glavobolom, prvič v življenju.
5. 62 letni gradbincec s 3 dni trajajočim groznim glavobolom, desno, ponoči ne spi, RR 160/100

Anamneza

- pogostnost, trajanje napada
- stopnja, širjenje, lokalizacija bolečine
- sprožilni dejavniki
- prodromalni in spremljajoči znaki
- vpliv fizične dejavnosti
- druge bolezni
- družinska anamneza
- dosedanje zdravljenje

Diferencialna diagnoza

Primarni glavobol

Sekundarni glavobol

Nevralgije

90 %

- migrena
- tenzijski glavobol
- glavobol v rafalih
- drugi

10 %

- huda bolečina
- nevrološki izpadi, epi
- meningealni znaki
- sistemski znaki
- poškodbe
- prvi glavobol pred 5 in po 50 letu

Urgentni < 1 %

Opozorilni znaki za sekundarni glavobol

1. Prisotni nevrološki znaki in simptomi
2. Najhujši glavobol v življenju
3. Prvi napad glavobola pred 5. in po 50. letu starosti
4. Sistemski znaki ali sistemske bolezni
5. Sprememba vzorca glavobola in/ali napredujoča bolečina glavobola brez obdobja remisij

Dodick DW. Adv Stud Med 2003

Klinični pregled

1. Krvni tlak
2. Status pljuč in srca (EKG)
3. Tipanje arterije temporalis, pregled oči (zenice) in ušes
4. Pregled možganskih živcev
5. Refleksi, testi ravnotežja

Diagnostične preiskave

1. Krvna slika, sedimentacija, CRP
2. Koncentracija ščitničnih hormonov v serumu
3. Koncentracija glukoze, elektrolitov, kreatinina v serumu
4. Lumbalna punkcija
5. CT glave, MR glave

ID Migrena

Predhodna vprašanja

- a. Ali glavoboli omejujejo vaše zmognosti za delo, učenje?
ali
- b. Ali se želite o glavobolu pogovoriti z vašim zdravnikom?

Vprašanja

V preteklih 3 mesecih ste ob glavobolih (2 ali več):

1. Čutili slabost (siljenje na bruhanje)
Da ___ Ne ___
2. Vas je motila svetloba (bolj kot če niste imeli glavobola)
Da ___ Ne ___
3. Ali vas je glavobol omejeval pri delu, učenju ali drugem opravilu vsaj 1 dan?
Da ___ Ne ___

MIGRENA - IHS kriteriji 2003

Vsaj 5 napadov trajajočih 4 - 72 ur

Vsaj 2 od sledečih znakov:

- enostranska
- utripajoča
- zmerna/huda
- večja se s fizično dejavnostjo

Vsaj 1 od pridruženih znakov:

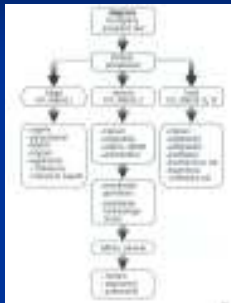
- nausea in/ali bruhanje
- fotofobija in fonofobija

Med napadi je brez simptomov

Vpliv na kakovost življenja

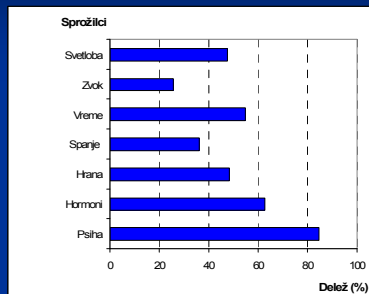
The image shows two forms used for migraine assessment. The left form is titled 'MIDAS VPRAŠALNIK' and contains various questions and checkboxes for assessing the impact of migraines on quality of life. The right form is titled 'IHS-03' and appears to be a checklist or scoring form for the International Headache Society (IHS) criteria.

STOPENJSKA DIAGNOZA

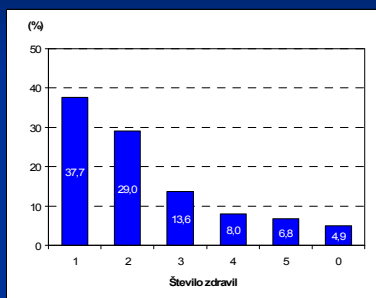
Sprožilni dejavniki

Strgar Hladnik M, Kersnik J, 2007

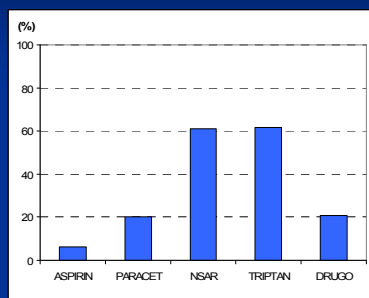
Delež bolnic s številom različnih zdravil

Strgar Hladnik M, Kersnik J, 2007

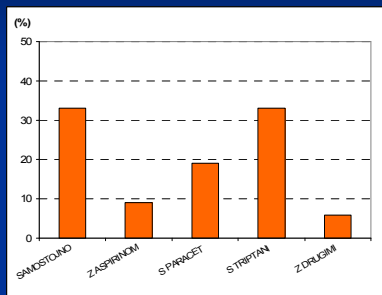
Delež bolnic po skupinah zdravil

Strgar Hladnik M, Kersnik J, 2007

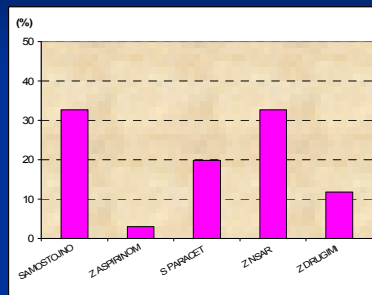
Terapija akutnih napadov z NSAR

Strgar Hladnik M, Kersnik J, 2007

Terapija akutnih napadov s triptani

Strgar Hladnik M, Kersnik J, 2007

Zdravljenje migrene

Vedenjska in fizikalna terapija

Terapija akutnih napadov

Profilaktična terapija

Komplementarne metode

Vedenjska terapija – izogibanje sprožilcev glavobola

Lahko pomaga:

- redno spanje
- redna tel. vadba
- redni obroki
- izogibanje čokolade, sira
- izogibanje preveč alkohola
- omejiti kavo, analgetike

Verjetno pomaga:

- izogibanje mleka mlečnih izdelkov
- izogibanje citrusov

Terapija akutnih napadov

CILJI:

- čim hitrejša prekinitev glavobola in spremljajočih simptomov ter vrnitev k običajnim dejavnostim v 2 urah

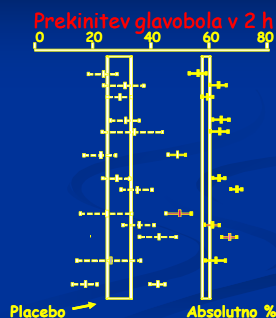
ZDRAVILA glede na MIDAS/HIT

- aspirin/paracetamol
- NSAR, antiemetiki
- ergotamini, triptani
- opioidi, KST, anksiolitiki

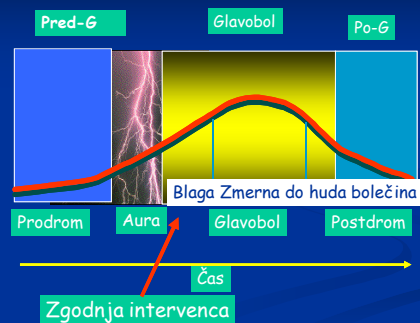
Absolutni in placebo odgovor v 2 h

Sumatriptan	25 mg
	50 mg
	100 mg
Zolmitriptan	2,5 mg
	5 mg
Naratriptan	2,5 mg
Rizatriptan	5 mg
	10 mg
Eletriptan	20 mg
	40 mg
	80 mg
Almotriptan	12,5 mg
Frovatriptan	2,5 mg

Ferrari MD, et al. Lancet
2001;358:1668-1675.

Kdaj vzeti triptan ?

Zgodnja intervencija triptana

- Poveča interval brez bolečine
- Zmanjša ponovitve glavobola
- Zmanjša potrebe po ponovni terapiji
- Zmanjša stranske učinke zdravila

Preverjanje učinkovitosti triptana

- Uporaba vsaj tri napade
- Spremljanje z dnevnikom
- Zamenjava z drugim triptanom
- Predlog rešilne terapije

NEŽELJENI UČINKI TRIPTANOV

- skeletne bolečine
- bolečine v prsih
- motnje srčne frekvence in ritma
- mialgija
- tiščanje v žrelu
- parestezije

Kontraindikacije za triptane

- Neurejena arterijska hipertenzija
- Žilne bolezni: srčne, možganske, POAB
- Hemiplegična in bazilarna migrena
- Moteno delovanje jeter in ledvic
- Nosečnost

Profilaktična terapija

CILJI:

- zmanjšati pogostost in stopnjo napadov za 50%

IZBOR BOLNIKOV: MIDAS IV, HIT 4

- > 4 napadi/mesec
- neučinkovita akutna terapija
- preveliko doziranje in SU akutne terapije

ZDRAVILA:

beta blokatorji, antidepresivi, antiepileptiki,
blokatorji Ca kanalčkov, inhibitor angiotenzinske konvertaze-
kandesartan

Profilaktična terapija

Zaviralci adren. receptorjev beta:

- Propranolol 40-320 mg/dan
- Metoprolol 100-450 mg/dan
- Atenolol 50-100 mg/dan
- SU: bronhospazem, hipotenzija, bradikardija, utrujenost, depresija

Profilaktična terapija

Antidepresivi- preventivno, protibolečinsko, antidepresivno:

- Amitriptilin do 100 mg/dan (Amyzol)
- Počasi uvedba, zvečer, postopno
- SU: suha usta, debelost...
- Dvojno delujoči zaviralci privzema serotonina in noradrenalina – duloksetin (Cymbalta)
- SU: slabost, suha usta, vrtoglavica, zaprtje, povečano potenje, nespečnost, motnje libida

Profilaktična terapija

Antikonvulzivi – uvajanje počasi, postopno, zvečer

- Na-valproat 500 mg/dan (Depakine chrono)
- SU: teratogenost, navzea, izpadanje las, hepatotoksičnost, zvečanje TT, tremor, utrujenost

Topiramats 50 - 100 mg/dan (2x dnevno) (Topamax)

- SU: vrtoglavica, zmanjšan apetit, zaspanost, hujšanje
- Gabapentin 200 – 300 mg (Neurontin)
- SU: vrtoglavica, slabost, zaspanost, infekcije

Sočasne bolezni

- Nevrološke: epilepsija, možganska kap
- Psihiatrične: depresija, anksioznost, psihotični znaki
- Raynaudov sindrom, esen. tremor
- Druge bolezni: astma, hipertenzija, glavobol...

Ishemična možganska kap

- *Ženske pod 45 leti z migreno z avro, kadičke, ki uporabljajo oralne kontraceptive*
- **PRIPOROČILO:** prenehanje kajenja, kontraceptivi z nizko vsebnostjo estrogena
- **NADZOR** nad dejavniki tveganja za KVS bolezni

Napotitev na sekundarno raven

Nejasna diagnoza, sum na sekundarni glavobol

Komorbidnost

Neučinkovita akutna terapija

Uvajanje profilaktične terapije

Preveliko doziranje akutne terapije in pojav stranskih učinkov

Nezmožnost za delo zaradi glavobola

